

25. januar 2021
Sagsnr.: 19/05023
Klagenr.: 1004204
CFV/SUOE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE MED ÆNDRINGER af miljøgodkendelse til husdyrbrug i Assens Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, jf. § 76, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Assens Kommunes afgørelse af 9. maj 2019 om miljøgodkendelse til udvidelse af et husdyrbrug på Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup, med følgende ændringer:

Som nyt vilkår 3.2.4 indsættes:

”3.2.4 På husdyrbruget skal der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.”

Som nyt vilkår 3.5.3 indsættes:

”3.5.3 Støj fra det erhvervmæssige hønsehold må ikke give anledning til støj hos naboer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er til væsentlig gene.”

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 6 år efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 1.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

---

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet

Afgørelsen er den 3. juni 2019 påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af flere omboende (i én samlet klage), der er repræsenteret ved advokat.

Klager har anført, at det ansøgte projekt vil medføre øgede lugtgener, som vil overskride den naboretlige tålegrænse, og at kommunen burde have forholdt sig til de miljømæssige konsekvenser også for naboejendomme med landbrugspligt. Hertil kommer, at lugtgenæafstanden til mindst én omboende ikke er overholdt, og at kommunen efter klagers opfattelse ikke burde have meddelt dispensation ved anvendelse af 50 %-reglen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 33, stk. 1, nr. 1. Klager har i den forbindelse bemærket, at der allerede i dag opleves lugtgener fra den eksisterende produktion.

Klager har endvidere anført, at det ansøgte projekt vil medføre en markant forøgelse af mængden af fluer i området, og at denne gene vil overskride den naboretlige tålegrænse, uanset tiltag til bekæmpelse af skadedyr. Klager har i den forbindelse bemærket, at der allerede i dag opleves betydelige fluegener for de omkringboende særligt i de varme måneder.

Endeligt har klager anført, at 30.000 fritgående høns må forventes at give anledning til støjgener, der overskrider den naboretlige tålegrænse. Det er klagers opfattelse, at den forventede støj bør fyldestgørende belyses forud for meddelelsen af en miljøgodkendelse.

Klager har anmodet Miljø- og Fødevarerklagenævnet om at tage stilling til, hvorvidt klagen skal tillægges opsættende virkning. Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ved afgørelse af 4. september 2019 vurderet, at klagen har opsættende virkning, jf. husdyrbruglovens § 81, stk. 3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Assens Kommune har den 9. maj 2019 med hjemmel i husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, meddelt miljøgodkendelse til udvidelse af en æggeproduktion på Ladegårde Byvej 10, 5560 Aarup.

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at husdyrbrugets opdrift er baseret på en miljøgodkendelse fra 2009 og en tillægsgodkendelse hertil fra 2013. Begge godkendelser er meddelt i henhold til § 12 i den tidligere gældende husdyrbruglov.

Husdyrbruget vil med udvidelsen have mere end 40.000 stipladser, hvorfor der er tale om et IE-husdyrbrug.

Miljøgodkendelsen indebærer opførelse af en ny hønsestald med et produktionsareal på 5.100 m² og et tilhørende udeareal (hønsegård) på 12 ha. Den nye stald opføres mod øst på matr.nr. 2bm Ladegård By, Orte. Desuden opføres et nyt gødningshus med en container ved den nye stald, hvor

den faste gødning transporteres direkte over i. I den nye hønsestald søges der om flexgruppe med mulighed for både at producere økologiske æg, alternativt skrabe- og/eller frilandsæg. Herudover ændres det eksisterende staldanlæg fra produktion af buræg til produktion af skrabeæg. Med den nye godkendelse vil husdyrbrugets samlede produktionsareal være 10.435 m².

Miljøgodkendelsen indeholder blandt andet følgende vilkår om management:

- ”3.2.1 Landbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.

- 3.2.3 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at lejer holdes tørre, og at staldene holdes rene.”

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at lugtemissionen fra husdyrbruget er beregnet i det elektroniske ansøgningsystem husdyrgodkendelse.dk efter både FMK-modellen og Miljøstyrelsens Lugtmodel. Beregningerne viser, at lugtgenæafstanden overholdes i ansøgt drift til samlet bebyggelse og til byzone, men ikke til nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt (Ladegårde Byvej 8).

Idet lugtgenæafstanden ikke er overholdt til nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt, har Assens Kommune foretaget en vurdering af, hvorvidt der for det ansøgte projekt kan dispenseres fra de fastlagte lugtgenæafstander ved at anvende den såkaldte 50 %-regel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 33.

Ved vurderingen af, hvorvidt 50 %-reglen kan finde anvendelse, har Assens Kommune lagt til grund, at den beregnede genæafstand til nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er 108,5 meter, og at den vægtede gennemsnitsafstand er 106,3 meter. Genekriteriet overskrides dermed med 2,2 meter, svarende til 2 % af genæafstanden. Kommune har desuden lagt til grund, at ændringen i produktionen i det eksisterende staldanlæg fra buræg til skrabeæg vil betyde, at lugtniveauet falder i de eksisterende stalde. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at betingelserne for at anvende 50 %-reglen er opfyldt. Kommunen bemærker i den forbindelse, at det efter kommunens opfattelse ikke vil være proportionalt at kræve en reduktion i lugtniveauet, når overskridelsen i genæafstanden er kun 2,2 meter, svarende til 2 % af genæafstanden, og dermed af bagatelagtig karakter. Kommunen bemærker desuden, at der ikke tidligere er modtaget klager fra de omboende over lugt fra hønseproduktionen. I øvrigt blev ændringen i produktionen fra buræg til skrabeæg gennemført i 2015, og de nuværende beboere på Ladegårde Byvej 8 købte huset i 2016. Beboerne, og de øvrige omboende, vil derfor ikke opleve nogen forskel i lugt i forbindelse med miljøgodkendelsen, i forhold til hvad de har oplevet de sidste fire år.

På baggrund af ovenstående er det Assens Kommunes samlede vurdering, at de gældende lugtkrav er overholdt med det ansøgte.

Særligt i forhold til fluer har Assens Kommune i miljøgodkendelsen bemærket, at der ikke vil opstå fluegener med det ansøgte, når statens retningslinjer følges. Kommunen har i den forbindelse lagt vægt på, at der er fastsat vilkår om god staldhygiejne, at hønsene spiser fluer og fluelarver, og at gødningshuset tømmes én gang ugentligt, hvilket reducerer udviklingen af fluer.

Særligt i forhold til støj har kommunen i miljøgodkendelsen fastsat følgende vilkår:

- ”3.5.1 Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer dB(A).

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7
Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		Maksimal værdi
	Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

- 3.5.2 Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller – beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 3.5.1 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller – beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1987 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med kommunen.”

Det fremgår af miljøgodkendelsen, at ventilationsanlægget fremadrettet vil blive rengjort i forbindelse med rengøring af stalden mellem hold, hvilket forventes at reducere støjniveauet fra ventilationen. Støj fra hønsene forventes at være af kortvarig karakter som følge af uro i gården. Hønsegårdene er forholdsvis lange og smalle, og det er Assens Kommunes vurdering, at meget få høns vil bevæge sig ud i enderne. De fleste høns vil således forventeligt holde sig tættere på staldanlægget. Da der ikke er haner i hønsegården, vil omboende i øvrigt ikke blive generet af hanegal.

2.2 Assens Kommunes bemærkninger til klagen

Assens Kommune har den 20. juni 2019 til klagen bemærket, at kommunen fastholder den påklagede afgørelse.

I klagen nævnes flere gange, at Assens Kommune i sin afgørelse ikke har sikret overholdelsen af den naboretlige tålegrænse. Kommunen har hertil bemærket, at det er kommunens klare opfattelse, at hvor der eksempelvis i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 ikke er fastsat et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til beboelse på ejendomme med landbrugspligt, er forholdet som udgangspunkt reguleret og efterkommet ved overholdelsen af de generelle afstandskrav for placering af husdyranlæg i forhold til nabobeboelser.

Assens Kommune har desuden bemærket, at der ved det seneste miljøtilsyn på husdyrbruget den 14. juni 2019 var særligt fokus på niveauet for ventilationsstøj og forekomsten af fluer. Det blev i den forbindelse oplyst, at stald- og ventilationsanlægget ville blive rengjort, så snart de æglæggende høns blev udsat, og at ventilationsanlægget herefter ville blive gennemgået af en tekniker med henblik på støjreduktion. Der blev på tilsynet konstateret enkelte fluer ved gødningsanlægget, men ikke i et omfang som kommunen vurderede ville være til gene for de nærmeste omboende.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

- 1) Lugtgener
- 2) Fluegener
- 3) Støjgener

Efter nævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af Assens Kommunes afgørelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at nævnet ved behandlingen af klager over afgørelser efter husdyrbrugloven kun kan tage stilling til forhold, der er omfattet af husdyrbruglovgivningen. Nævnet tager derfor ikke særskilt stilling til klagepunkterne vedrørende den naboretlige tålegrænse, idet nævnet dog bemærker, at husdyrbrugloven på en lang række punkter indeholder regulering af naboretlige ulemper, herunder eksempelvis lugt-, fluer og støjgener, som gennemgås i det følgende.⁴

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Husdyrbruget er tidligere godkendt efter 2007-husdyrbruglovens § 12.⁵

Det ansøgte er omfattet af godkendelsespligt efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, idet produktionsarealet er på mere end 100 m² og har flere end 40.000 stipladser til fjerkræ, jf. § 10, stk. 2, i lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, lov om miljøbeskyttelse, lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække og forskellige andre love.

Ifølge husdyrbruglovens § 27 skal en godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v., medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af lovens § 34 a. Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunalbestyrelsen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De nærmere regler om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.⁶

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen ved afgørelse om godkendelse efter § 16 a i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære en væsentlig virkning på miljøet.

Kommunalbestyrelsen skal ved sin vurdering efter stk. 1 inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år før kommunalbestyrelsens afgørelse, jf. § 34, stk. 2.

---

⁴ Jf. tilsvarende Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. oktober 2015 i sagsnr. NMK-132-00698.

⁵ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

⁶ Bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug skal kommunalbestyrelsen desuden sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35, nr. 1-7.

Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af sin vurdering fastsætte de vilkår efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 1.

3.2.2 Ad 1) Lugt

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 1, jf. stk. 2, kan kommunalbestyrelsen ikke godkende etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a, hvis husdyrbruget med det ansøgte kan indebære væsentlig virkning på miljøet, som ikke kan imødegås med vilkår. Virkningen anses i alle tilfælde for væsentlig, hvis beskyttelsesniveauet for lugt, jf. §§ 31-33 og bilag 3, pkt. B, ikke kan overholdes.

Genekriterierne for husdyrbrugets lugtmission er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 31-33.

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. B, fremgår, at der skal beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens Lugtmodel (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug) som FMK-modellen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Hvis den beregnede geneafstand er større end den faktuelle afstand fra anlægget til de omkringboende, skal der som udgangspunkt gives afslag, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 1, jf. stk. 2. Der fremgår dog følgende af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens 33:

”Kommunalbestyrelsen kan i en godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven konkret fravige geneniveauerne i § 31, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- 1) Den vægtede gennemsnitsafstand til de områder og beboelsesbygninger, der er nævnt i § 31, er mere end 50 pct. af geneafstanden efter § 32, jf. bilag 3, pkt. B, for alle kombinationer af staldafsnit på husdyrbruget.

- 2) Lugtemissionen i det enkelte staldafsnit forøges ikke, medmindre
- a. lugtemissionen samtidig reduceres tilsvarende eller mere i staldafsnit, som ligger nærmere de områder og beboelsesbygninger, der er nævnt i § 31, end det pågældende staldafsnit, eller
  - b. afstanden fra det staldafsnit, hvor lugtemissionen forøges, til de områder og beboelsesbygninger, der er nævnt i § 31, er mindst 200 pct. af den ukorrigerede geneafstand, jf. § 32, jf. bilag 3, pkt. B, beregnet på baggrund af alle staldafsnit på husdyrbruget.

Stk. 2. Forøgelse og reduktion, jf. stk. 1, nr. 2, beregnes for hvert staldafsnit som forskellen mellem nudrift og ansøgt drift beregnet ud fra de emissionsfaktorer, der er gældende på afgørelsestidspunktet.

Stk. 3. Nudriften fastlægges for hvert staldafsnit som den hidtil lovlige drift i henhold til tidligere meddelte godkendelser, tilladelser og anmeldelser, der er udnyttet, jf. § 50, og ikke efterfølgende er bortfaldet, jf. § 48, stk. 2 og 3, og § 49, stk. 2, samt husdyrbruglovens § 59 a, stk. 2.”

Kommunen skal dog i hvert enkelt tilfælde vurdere, om der er grundlag for at godkende det ansøgte på trods af overskridelsen af lugtgeneafstanden.

Det fremgår af den påklagede miljøgodkendelse, at lugtgeneafstanden overholdes i ansøgt drift til nærmeste byzone og samlet bebyggelse, hvorimod den beregnede geneafstand til nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt (Ladegårde Byvej 8) er større end den faktuelle afstand. Beregningerne viser dog, at ændringen i hønseproduktionen i det eksisterende staldanlæg fra buræg til skrabeæg betyder, at lugtemissionen i det eksisterende staldafsnit falder, og at afstanden på 106,3 meter til nærmeste enkeltbolig er længere end 50 % af den beregnede geneafstand på 108,5 meter.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har kontrolleret lugtberegningerne og finder, at disse er foretaget korrekt. Ifølge nævnets beregninger udgør den vægtede gennemsnitsafstand mindst 98 % af den korrigerede geneafstand for enkeltbeboelse. Nævnet finder derfor, at den første betingelse i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 33 er opfyldt.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder desuden, at den anden betingelse i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 33 er opfyldt. Beregningerne viser, at lugtemissionen med det ansøgte projekt falder i de eksisterende stalde, men stiger i de nye stalde, og at afstanden fra de staldafsnit, hvor lugtemissionen forøges, til de områder og beboelsesbygninger, der er nævnt i § 31, er mindst 200 % af den ukorrigerede geneafstand. Den nye stald ligger i en afstand af 230,7 meter fra Ladegårde Byvej 8 og den ukorrigerede geneafstand er beregnet til 108,5 meter. Afstanden mellem den nye stald og Ladegårde Byvej 8 er således mere end 200 % af den ukorrigerede geneafstand.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse følger der ikke af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 33 nogen retlig begrænsning af muligheden for at godkende et ansøgt projekt, selvom lugtgeneafstanden er overskredet, hvis blot de i § 33, stk. 1, nr. 1 og 2, anførte betingelser er opfyldt. Nævnet finder på denne baggrund ikke grundlag for at tilsidesætte Assens Kommunes vurdering af, at det ansøgte projekt kan godkendes på trods af overskridelsen af lugtgeneafstanden.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at de vejledende geneafstande bygger på en forudsætning om ”god staldhygiejne”. Minimering af lugtgener fra stalde er således erfaringsmæssigt meget afhængig af god staldhygiejne, hvilket Assens Kommune har taget hånd om ved fastsættelse af vilkår 3.2.3.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker i øvrigt, at de genekriterier for lugt, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke gælder i forhold til de af klagernes ejendomme, der i Geodatastyrelsens matrikelregister er noteret som landbrugsejendomme, og som dermed ifølge § 2, stk. 2, i lov om landbrugsejendomme er undergivet landbrugspligt.⁷ Disse ejendommene må således som udgangspunkt tåle et lugtniveau, der kan overstige de 15 OU_E pr. m³, der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 31, nr. 3, er angivet som geneniveauet for enkeltboliger uden landbrugspligt i landzone.

3.2.3 Ad 2) Fluer

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 1, nr. 4, skal kommunen vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring efter husdyrbruglovens § 16 a kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til bl.a. fluegener.

Det følger endvidere af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 1, jf. bilag 1, punkt B7, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets genepåvirkninger, herunder fluer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder efter en samlet vurdering, at den ansøgte produktion ikke vil medføre væsentlige fluegener for de omkringboende, så længe ansøger overholder de i godkendelsen angivne foranstaltninger samt de af kommunen fastsatte vilkår (vilkår 3.2.1 og 3.2.3). Nævnet har herved lagt vægt på, at forebyggelse af flueplage først og fremmest kræver en god gødningshåndtering samt en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester.

---

⁷ Bekendtgørelse nr. 116. af 6. februar 2020 om lov om landbrugsejendomme.

Et husdyrbrug må i øvrigt sikre, at fluer bekæmpes i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer. Miljø- og Fødevareklagenævnet tilføjer derfor et nyt vilkår 3.2.4 om effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer.

3.2.4 Ad 3) Støj

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 1, nr. 4, skal kommunen vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring efter husdyrbruglovens § 16 a kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til bl.a. støjgener.

Det følger endvidere af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 1, jf. bilag 1, punkt B7, at en ansøgning om godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets genepåvirkninger, herunder støj.

Assens Kommune har i miljøgodkendelsens vilkår 3.5.1 og 3.5.2 fastsat vilkår om støj fra husdyrbruget. Vilkårene er fastsat med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder (støjvejledningen). Kommunen har vurderet, at der med disse vilkår i tilstrækkeligt omfang er taget hensyn til omgivelserne.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Assens Kommunes vurdering og fastsætte yderligere vilkår med henblik på begrænsning af støjgener fra husdyrbrugets bygningsparcel.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at der ikke er fastsat vejledende støjgrænser for dyrehold. Det følger således af støjvejledningen, at det ikke er hensigtsmæssigt at vurdere støjen fra dyrehold alene ud fra støjbelastningen udtrykt ved det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A). Dette skyldes dels støjens særlige karakter, dels at støjen i visse tilfælde optræder i relativt korte perioder inden for et døgn. Det vil i mange tilfælde være mere hensigtsmæssigt at benytte maksimalværdierne af støjniveauet frembragt af eksempelvis et enkelt dyrs gøen eller bjæffen. Det følger desuden af støjvejledningen, at den eneste realistiske mulighed for at undgå støjgener i forbindelse med dyrehold er at vælge en hensigtsmæssig placering af virksomheden i en passende afstand til nærmeste beboelse, samt at det i mange tilfælde vil være rimeligt at begrænse støjgenerne om natten og aftenen ved at holde dyrene indelukket i disse tidsrum.⁸

---

⁸ Støjvejledningen, afsnit 2.2.4 – Forurenende virksomheder med dyrehold, side 21f. Se tilsvarende Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 7. oktober 2020 i sagsnr. 19/08319 som omhandlede en afgørelse efter miljøbeskyttelsesloven.

For at kunne imødegå eventuelle støjgener fra de udegående høns tilføjer Miljø- og Fødevareklagenævnet på den baggrund vilkår 3.5.3 om støj fra hønseholdet.

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Assens Kommunes afgørelse af 9. maj 2019 om miljøgodkendelse til udvidelse af et husdyrbrug på La-degårde Byvej 10, 5560 Aarup, med følgende ændringer:

Som nyt vilkår 3.2.4 indsættes:

”3.2.4 På husdyrbruget skal der foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom.”

Som nyt vilkår 3.5.3 indsættes:

”3.5.3 Støj fra det erhvervsmæssige hønsehold må ikke give anledning til støj hos naboer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er til væsentlig gene.”

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 6 år efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 1.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Assens Kommune (Miljø og Natur, sagsnr. 18/7306) samt for klagerne og disses repræsentant (j.nr. 13-8492) via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Ann Toft Kristensen
Stedfortrædende formand